



**Тернопільський
національний економічний університет
Юридичний факультет**



Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції "Україна в умовах реформування правової системи: сучасні реалії та міжнародний досвід»

8-9 квітня 2016 року



• 2016 •



**Тернопільський
національний економічний університет
Юридичний факультет**



**Матеріали Міжнародної
науково-практичної конференції
"Україна в умовах
реформування правової
системи: сучасні реалії
та міжнародний досвід»**

8-9 квітня 2016 року



• 2016 •

Білик Н. І. Корпоративна культура ТНЕУ	349
Білоус Л. І. Імплементация європейських стандартів поведінки та культурних цінностей в роботу документознавця	352
Білашків О. В. Ж Ураділістика і політика: український досвід взаємодії	354
Болнарчук Ю. Ю. Стратегія розвитку мультикультурного середовища у системі міжнародних відносин	356
Вихруш А. В. Психологічна культура професіонала	360
Вількова Т. Т. Фахова мовна підготовка сучасного документознавця	361
Гавліч І. Б. Формування професійної культури та морально-етичне виховання студентів в умовах євроінтеграції	365
Гомотюк О. Є. Соціокультурна компетентність фахівця у збереженні історичної пам'яті	367
Желізняк В. М. Трансформація історичних термінів в умовах глобалізації	369
Коваль О. Є. Формування моральної культури майбутніх юристів в процесі психолого- педагогічної підготовки	370
Конопільська О. І. Мовна політика як інструмент національного та державного будівництва	373
Корман М. М. Регламент як засіб формування організаційної культури	376
Лукашук-Фелік С. В. Роль соціального працівника у профілактиці ВЛІ СНІДУ студентському середовищі	378
Мудрак М. А. Креативність як умова формування творчої особистості	380
Русенко Я. Г. Моральність професіонала як основа спротиву антигуманних глобальних процесів	382
Русинка І. І. Переговорна культура – як провідна якість професіонала	384
Щербяк А. А. Сучасний стан міжнародного ринку освітніх послуг в Україні: тенденції та перспективи	386
Яценко Е. М. Структурні компоненти комунікативної культури студентів вищих навчальних закладів економічного профілю	391

ПЕРЕДМОВА

Реформування суспільних відносин в Україні зумовлює ватомі зміни у політичному, економічному устрої держави, правовому полі та соціальній сфері. Особливо важлива роль у розв'язанні завдань гармонізації суспільства належить правовій системі. Саме вона покликана здійснювати активний вплив на характер змін у суспільстві, сприяти влосконаленню законодавчого процесу, піднесенню ефективності правового регулювання, формуванню високої правосвідомості.

Конституція України закріплює, що Україна є суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава. Але сучасні реалії вимагають якісно нового оформлення правової системи, оскільки в її межах не створено дієвих інструментів і механізмів, які б дали змогу повністю реалізувати права усіх суб'єктів суспільних відносин. Крім того, відсутня відповідність між чинними нормативно-правовими актами різних рівнів, що в свою чергу спричинює внутрішню неузгодженість і невпорядкованість національного законодавства. З огляду на зазначене, особливої уваги заслуговує реформування правової системи України, враховуючи сучасні реалії та міжнародний досвід.

Формування сучасної правової системи України у відповідності з міжнародними, зокрема, європейськими правовими стандартами є процесом складним та багатофункціональним, а тому потребує глибокого наукового аналізу правової дійсності та вироблення концептуальних засад її функціонування та розвитку.

У сучасних умовах Україна повинна забезпечувати нормативно-правове регулювання тих проблем суспільного життя, які віднесені до її компетенції. Саме у цьому і полягає одна з пріоритетних причин актуальності проведення правової реформи.

Докорінні зміни державно-правових відносин, підвищення уваги до прав людини, потреби зміцнення Української держави обумовили правову реформу як об'єктивну реальність. В той же час саме поняття "правова реформа" в сучасних умовах перетворюється на теоретичну категорію, за допомогою якої необхідно вимірювати сутність і значення здійснюваних перетворень у галузі державно-правового розвитку України в цілому, об'єднати в єдине ціле все, що здійснюється як в центрі, так і на місцях.

Єдність і цілісність правової реформи, здійснюваної в сучасній Україні, потребує в першу чергу науково-теоретичного осмислення. У даній сфері існують проблеми, від оптимального вирішення яких і залежатиме успішність здійснення правової реформи у нашій державі. Сьогодні постає питання однакового розуміння сутності та змісту правових реформ, що проводяться, для того, щоб створити законодавство, яке необхідне для сучасної правової системи України.

Білик Н. І.	Корпоративна культура ТНЕУ	349
Білоус Л. І.	Імплементация європейських стандартів поведінки та культурних цінностей в роботу документознавця	352
Блашків О. В. Ж	Урадісттика і політика: український досвід взаємодії	354
Боднарчук Ю. Ю.	Стратегія розвитку мультимедійного середовища у системі міжнародних відносин	356
Вихруш А. В.	Психологічна культура професіонала	360
Вількова Т. Т.	Фахова мовна підготовка сучасного документознавця	361
Гавліч І. Б.	Формування професійної культури та морально-етичне виховання студентів в умовах євроінтеграції	365
Гомотюк О. Є.	Соціокультурна компетентність фахівця у збереженні історичної пам'яті	367
Желізняк В. М.	Трансформація історичних термінів в умовах глобалізації	369
Коваль О. Є.	Формування моральної культури майбутніх користувачів в процесі психолого-педагогічної підготовки	370
Конопліцька О. І.	Мовна політика як інструмент національного та державного будівництва	373
Корман М. М.	Регламент як засіб формування організаційної культури	376
Лукашук-Федик С. В.	Роль соціального працівника у профілактиці ВЛ СНІДу студентському середовищі	378
Мудрак М. А.	Креативність як умова формування творчої особистості	380
Русенко Я. Г.	Моральність професіонала як основа спротиву антигуманних глобальних процесів	382
Русинка І. І.	Переговорна культура – як провідна якість професіонала	384
Шербяк А. А.	Сучасний стан міжнародного ринку освітніх послуг в Україні: тенденції та перспективи	386
Яценко Е. М.	Структурні компоненти комунікативної культури студентів вищих навчальних закладів економічного профілю	391

ПЕРЕДМОВА

Реформування суспільних відносин в Україні зумовлює вагомі зміни у політичному, економічному устрої держави, правовому полі та соціальній сфері. Особливо важлива роль у розв'язанні завдань гармонізації суспільства належить правовій системі. Саме вона покликана здійснювати активний вплив на характер змін у суспільстві, сприяти вдосконаленню законодавчого процесу, піднесенню ефективності правового регулювання, формуванню високої правосвідомості.

Конституція України закріплює, що Україна є суверенна і незалежна, демократична, соціальна, правова держава. Але сучасні реалії вимагають якісно нового оформлення правової системи, оскільки в її межах не створено дієвих інструментів і механізмів, які б дали змогу повністю реалізувати права усіх суб'єктів суспільних відносин. Крім того, відсутня відповідність між чинними нормативно-правовими актами різних рівнів, що в свою чергу спричиняє внутрішню неузгодженість і невпорядкованість національного законодавства. З огляду на зазначене, особливої уваги заслуговує реформування правової системи України, враховуючи сучасні реалії та міжнародний досвід.

Формування сучасної правової системи України у відповідності з міжнародними, зокрема, європейськими правовими стандартами є процесом складним та багатофункціональним, а тому потребує глибокого наукового аналізу правової дійсності та вироблення концептуальних засад її функціонування та розвитку.

У сучасних умовах Україна повинна забезпечувати нормативно-правове регулювання тих проблем суспільного життя, які віднесені до її компетенції. Саме у цьому і полягає одна з пріоритетних причин актуальності проведення правової реформи.

Докорінні зміни державно-правових відносин, підвищення уваги до прав людини, потреби зміцнення Української держави обумовили правову реформу як об'єктивну реальність. В той же час саме поняття “правова реформа” в сучасних умовах претворюється на теоретичну категорію, за допомогою якої необхідно вимірювати сутність і значення здійснюваних перетворень у галузі державно-правового розвитку України в цілому, об'єднати в єдине ціле все, що здійснюється як в центрі, так і на місцях.

Єдність і цілісність правової реформи, здійснюваної в сучасній Україні, потребує в першу чергу науково-теоретичного осмислення. У даній сфері існують проблеми, від оптимального вирішення яких і залежатиме успішність здійснення правової реформи у нашій державі. Сьогодні постає питання однакового розуміння сутності та змісту правових реформ, що проводяться, для того, щоб створити законодавство, яке необхідне для сучасної правової системи України.

ці терміни, залежать від вибору методологічної позиції. Саме тому полісемантичність історичних термінів – це характерна риса сучасного історичного дискурсу, з однієї сторони, свідчить про нормальний розвиток історичної науки [2, 7].

У ситуації мультипарадигмальності історичного пізнання представниками різних течій і шкіл, що віддають перевагу різним методологічним підходам, використовують специфічний науковий тезаурус і створюють конкурентні між собою історичні теорії предметного змісту. Історична наука перетворюється в «Ярмарок ідей», поле різноманітних історичних дискурсів, теоретичних конструктивів і ціннісних концептів.

У сучасній науковій літературі багато історичних термінів відповідають не одному, а багатьом, в тому числі і семантично неправильно введеним, поняттям, іноді за одним і тим же поняттям закріплюються різні терміни, що веде до непотребного розриву між собою; часто використовуються поняття, які взагалі не мають визначень; багато наявних визначень понять вже давно застаріли. Дані недоліки історичних термінів в спеціальній літературі отримали назву «термінологічного хаосу», який ускладнює професійну комунікацію в історичній науці.

Саме тому потрібно здійснити оновлення понятійного апарату історичної науки, шляхом укладання сучасного історичного термінологічного словника із задушенням, як витязняних так і іноземних факхівців. Як наслідок, буде закладено підвалини до остаточного оновлення та очищення української історичної науки від радянського минулого і входження України до єдиного європейського інформаційного простору.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Платонова С.И. Парадигмальный характер социального знания: автореферат ... доктора философских наук: 09.00.11 / Платонова Светлана Игатовна. [Место защиты: Российский университет дружбы народов (РУДН)]. - Москва, 2014. - 54 с.

2. ТЕОРИЯ И МЕТОДОЛОГИЯ ИСТОРИЧЕСКОЙ НАУКИ. Терминологический словарь / Отв. ред. А. О. Чубарьян. — М.: Аквилон, 2014. — 576 с.

Коваль О.С.

к.пед.н., доцент, доцент кафедри психологічних та педагогічних дисциплін ЮФ ТНЕУ

ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ЮРИСТІВ В ПРОЦЕСІ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Державотворчі процеси, що відбуваються в Україні, викликають натальну потребу в гуманізації та демократизації суспільного життя. Сьогодні Конституцією людини визнана найвищою соціальною цінністю і на перший план висуваються гарантії її прав та свобод. У цих умовах росте соціальне значення юриспруденції та юридичної професії. Адаже діяльність юриста торкається найважливіших благ та інтересів людей, пов'язана із вторгненням в їх особисте життя, а інколи – й з обмеженням прав, прийняттям рішень, які впливають на подальшу долю людини [1, с. 85].

Укорінення у суспільстві моральних цінностей, панування атмосфери добра і толерантності великою мірою залежить від сучасного покоління юристів із властивими їм професійно-моральними цінностями: почуттям службового обов'язку, справедливостю, гуманізмом, патріотизмом. Саме тому надзвичайно актуальною є проблема формування моральної культури майбутніх юристів, запровадження на основі сучасних психолого-педагогічних технологій істотних змін в навчально-виховний процес ВНЗ, які готують фахівців у галузі права.

Наукові пошуки із вирішення питань морального виховання вченими проводяться у багатьох напрямках. Проблеми моралі, моральності та професійної етики були в центрі уваги видатних мислителів (Аристотель, Цицерон, І. Кант, Г. Гегель, Г. Сковорода, К. Ушинський); теоретико-методичні засади розвитку моральної культури особистості вперше обґрунтовували класики педагогіки К. Ушинський, С. Русова, Г. Ващенко, В. Сухомлинський; історіографію проблеми вивчали Д. Геник, А. Залужна, О. Заралін, С. Куривоніс, С. Карпенчук, І. Кучинська, І. Мишишин, М. Фляк, М. Чепель, Ю. Щербяк; питання виховання духовних цінностей дітей і молоді, їх морального виховання стали предметом наукового пошуку Т. Аболіної, О. Аліксійчук, К. Байці, І. Д. Бежа, М. Братерської-Дронь, О. Вержиковської, В. Горлинської, І. Грязнова, Е. Заредінової, І. Коваленко, С. Крука, Т. Малихіної, Н. Молодченко, Ж. Петрович, І. Тимошук, О. Фігури, А. Ярошенко; вивчення моральних якостей та духовних цінностей студентів досліджували Т. Авксентьєва, О. Денишик, О. Плавуцька, О. Сушенко. Учені М. Боршевський, В. Жуковський, Л. Крицька, О. Осіер вивчали зарубіжний досвід розвитку моральних якостей; питання етики, моралі та моральності в юридичній діяльності присвятили свої праці О. Бандурка, М. Баршевський, П. Біленчук, Г. Гребеньков, В. Горшеньов, О. Закомлістов, Ю. Єлькінд, А. Коні, А. Кобілков, В. Комаров, А. Мороховецька, О. Скакун, С. Сливка.

Навчально-виховний процес у ВНЗ, які готують фахівців у галузі права, покликаний формувати у студентів високу моральну культуру, гуманістичний і демократичний світогляд, високі моральні якості, виховувати їх патріотами, інтелектуалами, творчими та компетентними фахівцями, соціально активними особистостями. Формування особистості – надзвичайно актуальна і складна проблема, вирішення якої вимагає, з одного боку, пошуку та приваження в дію нових форм і методик організації цього процесу, а з іншого – активізації традиційних видів діяльності, збереження досягнень минулого. Таке послідовне ґрунтується на загальнопедагогічному принципі безперервності й наступності, сутність якого полягає в перетворенні формування та розвитку особистості в процес, що триває впродовж усього життя [3, с. 296-297]. Моральна культура особистості – це наслідок морального розвитку людини. Вона характеризується рівнем засвоєння моральних цінностей, причетністю до їх створення, збереження та реалізації в практичній діяльності. Головним критерієм розвиненості моральної культури особистості виступає реальна поведінка людини, її моральні ідеали, ставлення до інших людей і колективу, до суспільства в цілому. Моральна культура юриста – це рівень сприйняття культури суспільства та наслідок морального розвитку особистості; її свідомості (почуттів, емоцій, уявлень, потреб, мотивів, ціннісних орієнтацій); сукупності стійких знань про моральні цінності, правила, норми, принципи та ідеали; міра сформованості суспільно-значущих моральних якостей, навичок, умінь моральної поведінки та їх вияву в процесі здійснення правничом професійних повноважень при виконанні службових обов'язків та особистій поведінці [1, с. 86].

Це багатовектне утворення, різні вияви якого стимулюють особистісний, професійний розвиток людини на всіх рівнях. Із урахуванням функцій професійно-моральних цінностей (мотивації на професійну діяльність; удосконалення знань у професійній сфері; регулювання взаємовідносин із колегами, партнерами та конкурентами) і спираючись на дослідження науковців (К. Альбуханова-Славська, Ю. Бабанський, Н. Болдар, Т. Бутківська, О. Вишневецький, С. Гончаренко, О. Денишик, О. Дробницький, Н. Дяченко, Н. Єфремова, Л. Іванова, С. Криворучко, А. Лазарук, Д. Леонтьєв, В. Малахов, Н. Монахов, М. Рокіч, М. Фіцула) виокремимо їх види: – перша група – цінності, що забезпечують професійну мотивацію – професійний обов'язок і професійна честь (власна гідність і авторитет людини, що займається економічною діяльністю; почуття обов'язку; презентування престижності професії юриста та її привабливості; бажання підтримувати репутацію своєї професії, захищати інтереси колективу; особистісний зв'язок представника даної професії; збереження професійних традицій; життява необхідність узгодження особистих бажань із суспільним обов'язком; потреба розширювати професійні зв'язки; використання усіх можливостей обраної професії для розбудови і зміцнення держави; порядність; орієнтація на економічні цінності); – друга група – цінності, що забезпечують професійну компетентність (професійно-моральний досвід (цлеспрямованість; відповідальність; ініціативність; гнучкість; вимогливість; енергійність; працьовитість; дисциплінованість; обов'язковість; самостійність; сумлінність; професійна дисципліна; планування й організація; усвідомлене прагнення до професійної орієнтації на якість; переконливість); – третя група – цінності, що регулюють взаємовідносини – професійна етика, контроль проявів у поведінці (чесність; стриманість; ввічливість; володіння собою; самокритичність; почуття совісті; толерантність; турботливість; принципність; переконливість; активна протидія і непримиренне ставлення людини до фальші, цинізму, лицемірства, підлабузництва, лінощів і неробства; уміння слухати інших, підтримувати зворотний зв'язок; справедливе ставлення до інших; володіння технологіями стрес-менеджменту; неупереджене ставлення до багатих і бідних людей).

Сьогодні в навчально-виховному процесі ВНЗ недостатньо використовуються можливості дисциплін психолого-педагогічного циклу. Відсутній механізм неперервного оновлення і збагачення змісту юридичної освіти відповідно до сучасних потреб гуманізації вищої школи, у навчальних планах немає спеціалізованих дисциплін, що у своєму змісті безпосередньо зорієнтовані на формування моральної культури майбутніх юристів.

Формування моральної культури майбутніх юристів є спеціально організованим педагогічним процесом цілеспрямованого розвитку особистості, який значно активізується за таких педагогічних умов: удосконалення соціально-виховної складової змісту психолого-педагогічних дисциплін на основі реалізації принципу подвійної когнітивної мети та концепції рефлексивного підходу, що передбачає доповнення психолого-педагогічних навчальних курсів інформацією професійно-морального спрямування: про мораль, моральні цінності, професійну етику, професійно-моральні цінності юриста та шляхи їх розвитку; виховання, самовиховання, саморозвиток, самодосконалення майбутнього фахівця; закономірності і механізми професійного розвитку людини. Організація виховної діяльності морального змісту в умовах аудиторної та позааудиторної роботи може відбуватися через систематичне й комплексне здійснення морального виховання в юридичній

галузі на аудиторних заняттях та у позааудиторній роботі у Школі професійного розвитку та у Центрі психолого-педагогічних студій завдяки використанню низки форм та методів: аналізу моральних дилем, кейс-методу, групових проектів, круглих столів, дебатів. Реалізацію новітніх освітніх технологій формування моральної культури у професійній галузі можна забезпечувати знаково-контекстним та лабораторно-кіліним навчанням.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Денишик О. Психолого-педагогічна підготовка майбутніх юристів / О. І. Денишик // Педагогічний дискурс. – 2008. – Вип. 3. – С. 85–88.
2. Коваль О. Педагогічні умови формування професійно-моральних цінностей магистрантів вищої економічної школи / О. Є. Коваль // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології: науковий журнал. – Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка. – 2012. – № 3 (21). – С. 222–229.
3. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. / Кол. авторів: Бартенева І. О., Богданова І. М. та ін. – Одеса: ПДПУ ім. К. Д. Ушинського, 2002. – 344с.

Конопільська О. І.

к.філол.н., доцент кафедри документознавства, інформаційної діяльності та українознавства ЮФ ТНЕУ

МОВНА ПОЛІТИКА ЯК ІНСТРУМЕНТ НАЦІОНАЛЬНОГО ТА ДЕРЖАВНОГО БУДІВНИЦТВА

Кожна мова – це особливий погляд на світ, адже вона конденсує в собі спосіб пізнання та відчуття дійсності її носіями, тобто витьворює мовну картину світу («мовосвіту», за Т. Возняком) [1].

Мовна картина світу – це частина загальної картини світу народу, у котрій мовними засобами зафіксовано те, що важливе для цього народу з погляду його буття. Завдяки мовній картині світу кожна людина як член певної мовно-культурної спільноти здобуває й упорядковує знання про світ, котрі визначають її світобачення, ментальність, поведінку.

Опановуючи мовну картину світу, людина стає носієм і творцем певної національної культури. Так, в українській мові існує кілька десятків назв волів (рожко, голубань, халабуда, смалій), у мові ненців – кількадесят назв відтінків снігу (сніг, що падає, називається одним словом, той, що лежить – іншим, а злеганий, пухляк – третім, м'який і пухнастий сніг називається не так, як снігова крупа, заметіль, сніг, що тане тощо). Очевидно, що ці мовні факти потверджують особливості світосприйняття різних народів: українці-рільники, для котрих від був важливою робочою силою, і ненців-оленьярів, котрі мешкають в суворих умовах Півночі і для котрих кількість і стан снігу є дуже важливими.

Плекання мовної різноманітності – це турбота про життєздатність людини, нації, держави. Опікуватися мовним розвитком людства офіційно уповноважено ООН та її спеціалізовану організацію – ЮНЕСКО, важливим напрямком діяльності якої в гуманітарній сфері є визначення принципів мовної політики світу і вироблення рекомендацій щодо викладання мов різних народів світу.

Згідно з висновками експертів ЮНЕСКО, до головних факторів успішного функціонування мов сьогодні належать:

абсолютна кількість мовців (так званий комунікативний потенціал мови);